

kirjaamo@lvm.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö LVM/2302/03/2015

Lapin ELY-keskuksen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi yksityistelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi yksityistelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Arviointia pyydetään erityisesti esitettyjen muutosten taloudellisista ja muista vaikutuksista huomioiden tavoite normien purkamisesta ja sääntelyn sujuvoittamisesta.

Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nykyinen laki yksityisistä teistä on vanha ja lain uudistaminen nykyajan vaatimusten mukaiseksi on tarpeen. Lausunnolla oleva luonnos hallituksen esitykseksi yksityistelaiksi on ryhmittelyltään selkeä, pykälien otsikot lisäävät luettavuutta ja asioiden löytymistä. Laissa on huomioitu myös nykyisen teknologian suomat uudet mahdollisuudet kokousten pitämiseen. Esitys on tehty yrittäjyyteen kannustuen ja elinkeinoelämän tarpeet huomioiden.

Nykyisessä laissa avustuskelpoisuuden vaatimukset ovat estäneet monen tarpeellisenkin hankkeen avustamisen. Muun muassa vaatimus, että tien pitää olla tarpeen pysyvän asutuksen pääsytienä vähintään yhden kilometrin matkalla sekä vaatimus, että tien vaikutuspiirissä on oltava vähintään kolme pysyvästi asuttua taloutta, ovat karsineet avustuskohteita. Nykyisellään tie tai sen osa ei ole avustuskelpoinen, jos se on pelkästään maa- ja metsätalouskäytössä, se johtaa pelkästään vapaa-ajan asuntoihin tai se sijaitsee asemakaava-alueella. Myös valtioapuprosentin lasku 65 %:sta 50 %:iin vähensi Lapin ELY-keskuksen toimialueen hakemusten määrää merkittävästi, koska tiepituudet alueella ovat pitkiä ja osakkaita vähän. Näin osakkaiden osuuksista muodostuu kohtuuttomia.

Lausunnolla olevassa esityksessä avustuskriteerit on karsittu pois, mikä mahdollistaa useammanlaisen hankkeen avustamisen. Avustuskelpoisuudeksi riittää, että tiekunta on perustettu ja sen yksityistierekisterin tiedot ovat ajan tasalla. Tiekunta voisi hoitaa tienpidon niin kuin haluaisi ja sopia tietyistä asioista myös toisin kuin laissa säädetään. Kaikki tämä tulee Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan johtamaan valtakunnallisesti epäyhtenäisiin avustuksen myöntämiskriteereihin ym. toimintamalleihin ja käytäntöihin. Muutokset myös lisäävät runsaasti avustushakemusten määrää (kilometrimäärät nousevat 55 000 km -> 360 000 km) ja niiden käsittely vaatii jatkossa nykyistä enemmän henkilöstöresursseja. Lapin ELY-keskus

24.3.2017

esittää pohdittavaksi tulisiko lainsäädännössä varautua siihen, että asetuksella ja muulla ohjeistuksella voidaan tarvittaessa ottaa käyttöön valtakunnallisesti yhtenäisiä toimintalinjoja sekä tehdä muutoksia esim. avustuskohteiden ja avustuskriteereiden määrittämiseksi.

Esityksen mukainen yksityistien käyttömaksu on periaatteena hyväksyttävä ja järkevä tapa laajentaa yksityisteiden tienpidon maksupohjaa, mutta tien käytön ja käytön vaikutusten todentaminen, käyttömaksun määrittäminen ja maksun periminen voivat muodostua haasteelliseksi. Miten seurataan tienkäyttöä ja peritään käyttömaksua esimerkiksi tilanteessa, jossa tien alkuosalla on oma yksityistien tiekuntansa, mutta tie kokonaisuutena on kuitenkin osa tieverkkoa, joka jatkuu kilometrejä eteenpäin, mahdollisesti haarautuu ja yhtyy muihin metsäteihin.

Lopuksi Lapin ELY-keskus muistuttaa, että valtionavustusmäärärahojen jakaminen maakunnille tulee tehdä oikeudenmukaisesti eikä sitä voi perustaa viime vuosina käytettyyn määrärahajakoon. Lapin ELY-keskuksen alueella viime vuosina käytetty avustusmääräraha ei anna oikeaa kuvaa alueen määrärahatarpeesta, koska edellä kuvatut syyt ovat karsineet hakemusten tekoa tarpeellistakin kohteista.

Johtaja

Jaakko Ylinampa

Yksikön päällikkö

Juha Tapio

JAKELU

eeva.ovaska@lvm.fikaisa.kuukasjarvi@lvm.fi